



Nacionalni centar  
za vanjsko vrednovanje  
obrazovanja

Identifikacijska  
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

# POVIJEST

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2024./2025.

---

POV.62.HR.R.K1.36

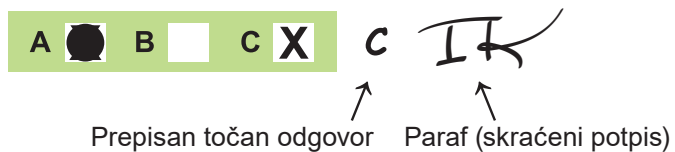


61575

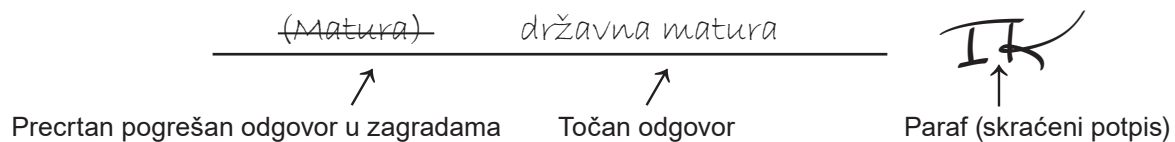
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:



Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:



Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:





Nacionalni centar  
za vanjsko vrednovanje  
obrazovanja

# DRŽAVNA MATURA

## POVIJEST

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica  
**PAŽLJIVO NALIJEPITI!**

P  
O  
V

List za odgovore

D-S062

1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	20. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	21. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
3. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	22. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
4. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	23. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
5. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	24. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
6. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	25. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
7. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	26. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
8. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	27. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
9. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	28. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
10. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	29. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
11. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	30. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
12. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	31. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
13. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	32. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
14. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	33. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
15. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	34. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
16. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	35. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
17. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	36. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
18. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	37. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>
19. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>	38. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>

Šifra ocjenjivača: \_\_\_\_\_

POV.62.HR.R.L1.02



61576

NE FOTOKOPIRATI  
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO  
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

P O V

List za odgovore															POV	
39.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
39.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
40.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
40.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
41.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
41.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
42.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
42.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
43.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
43.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
44.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
44.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
45.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
45.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
46.1. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
46.2. A <input type="checkbox"/> B <input type="checkbox"/> C <input type="checkbox"/> D <input type="checkbox"/>																
Zadatak 47. riješite u ispitnoj knjižici.																
47.1. Popunjava ocjenjivač 0 <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 6 <input type="checkbox"/> NO <input type="checkbox"/>																
47.2. Popunjava ocjenjivač 0 <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> NO <input type="checkbox"/>																
47.3. Popunjava ocjenjivač 0 <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> NO <input type="checkbox"/>																
NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI					NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE					Označavati ovako: X					POV	



---

## OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kad riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

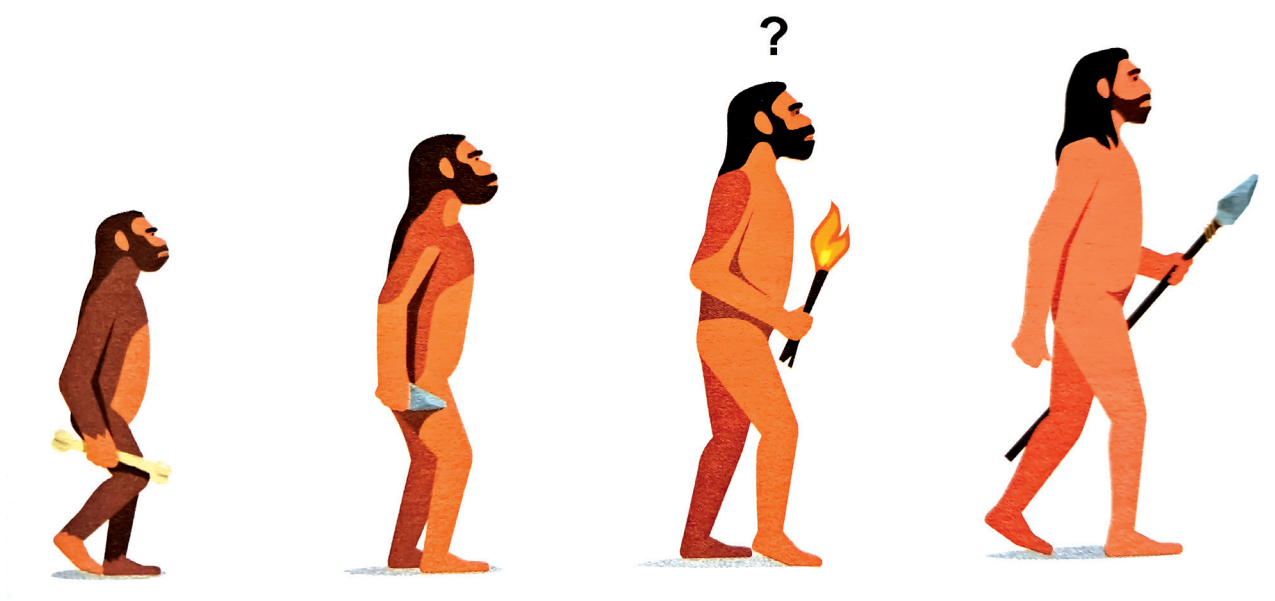
Ova ispitna knjižica ima 34 stranice, od toga 1 praznu.

# Povijest

## I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.  
Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.  
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno pogledajte slikovni prilog.



Kako se naziva vrsta čovjekova pretka označena upitnikom na slikovnome prilogu?

- A. *Homo erectus*
- B. *Homo sapiens*
- C. *Homo sapiens sapiens*
- D. *Australopithecus africanus*

(1 bod)

2. Što je od navedenoga posljedica keltskoga širenja na današnje hrvatske prostore?

- A. uporaba pisma
- B. pojava ratarstva
- C. širenje umijeća lova
- D. uporaba lončarskog kola

(1 bod)

**3. Pozorno pročitajte povijesni izvor.**

Čl. 117. *Ako je avilum (gornji sloj slobodnih ljudi) koji je odgovoran zbog duga prodao ženu, kćer ili sina ili ih je dao u najam, oni će tri godine raditi kod onoga koji ih je kupio ili iznajmio, četvrte godine njihovo otpuštanje će biti uspostavljeno.*

Čl. 118. *Ako on da roba ili robinju da služe, damgar (trgovac koji obavlja trgovinu za državu) ih može prodati do namirenja duga, i njega ili nju on ne može potraživati.*

Čl. 199. *Ako izbije oko robu (slobodna) čovjeka ili slomi kost robu (slobodna) čovjeka, platit će pola njegove vrijednosti.*

Kako je, prema povijesnome izvoru, bilo podijeljeno društvo u Babilonu?

- A. na demos i helote
- B. na domaće i strance
- C. na vojnike i starješine
- D. na slobodne i zavisne ljude

(1 bod)

**4. Pozorno pročitajte tekst.**

*U Arheološkome muzeju u Zagrebu nalaze se mnogi povijesni izvori od prapovijesti do srednjega vijeka. Egipatska zbirka nastala je prikupljanjem, otkupom i donacijama iz više različitih izvora i jedna je od najvrednijih muzejskih zbirki. Ovdje su značajnije zagrebačka mumija i njezini povoji. Na poveljima zagrebačke mumije otkriven je natpis. Platno (s tekstom od otprilike 1130 riječi) sačuvano je u pet naknadno izrezanih traka. Knjiga je dugačka oko 340 cm, a najšira traka široka je 35 cm.*

Kojim je pismom napisan natpis povelje mumije opisane u tekstu?

- A. grčkim
- B. feničkim
- C. etruščanskim
- D. staroegipatskim

(1 bod)

# Povijest

5. Koje je od navedenih dostignuća nastalo u Mezopotamiji tijekom staroga vijeka?

- A. demokracija
- B. talasokracija
- C. irigacijski sustav
- D. višegodišnji plodored

(1 bod)

6. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

*Kada je došao do rijeke koja se zove Rubikon, a koja odvaja Cisalpinsku Galiju od Italije, utonuo je u svoje misli, (...) zaustavivši se na svom putu, dugo je u tišini u sebi promišljao naginjući sad jednoj sad drugoj odluci (...) važući koliko će njihov prijelaz preko rijeke nevolja začeti za sve ljude i koliko će slavu taj prijelaz donijeti potomstvu. Najzad, (...), kao da se otrgnuo od proračunavanja budućnosti, izrekao je rečenicu koja je obično moto ljudima koji se upuštaju u nemoguće pothvate i neobične pustolovine: „Neka kocka bude bačena!”.*

Koji je rimski dužnosnik opisan u povijesnome izvoru?

- A. Gaj Julije Cezar
- B. Gnej Pompej
- C. Marko Licinije Kras
- D. Oktavijan August

(1 bod)

7. Pozorno pogledajte tablicu koja prikazuje kretanje cijena žitarica u Varaždinu od sredine 15. do kraja 16. stoljeća.

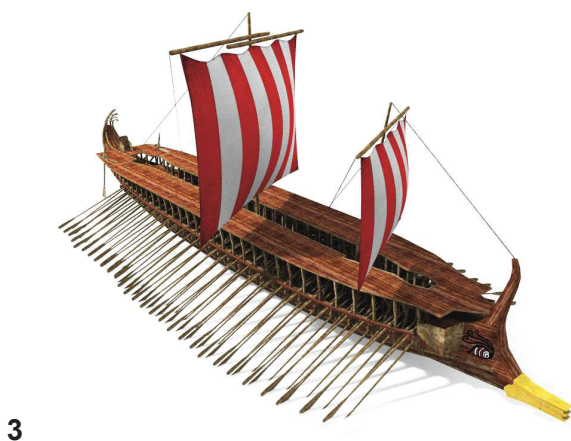
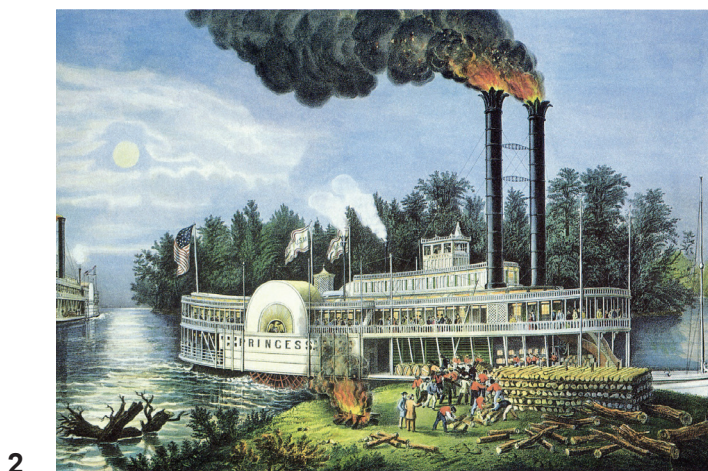
1454. godina	20 denara
1544. godina	100 denara
1597. godina	240 denara

Što je od navedenoga utjecalo na kretanje cijena žitarica u Varaždinu prikazano u tablici?

- A. uvođenje melioracije
- B. ukidanje Vojne krajine
- C. doba ratova protiv Osmanlija
- D. politika prosvijećenoga apsolutizma

(1 bod)

8. Pozorno pogledajte slikovne priloge.



Kojim je brojem označen tip broda kakvim su Europljani u 15. stoljeću otkrivali tzv. Novi svijet?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

# Povijest

## 9. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

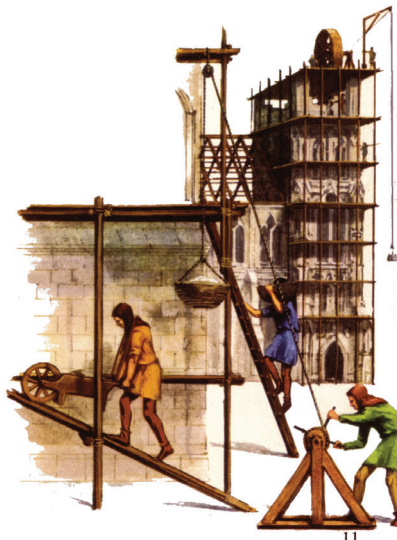
*(...) Kad se tako poređаше vojske, (...) vojvoda Ismail-beg takvom silom udari na prve čete naše, da je knez Bernardin ne samo bio iz svog reda potisnut, te je morao uzmaknuti, nego je također bio prinuđen, da ostavi svoje pješake. Nato biše oni protjerani u krvav i sramotan bijeg (...), te su se sve od straha pred Turcima, što su ih gonili, sami bacali u rijeku. (...) Ban Derenčin bude zarobljen, a sin njegov ubijen, te su banu sužnju zatim svaki put za objeda i večere metali na stol glavu sina njegova. (...) Poginulo ih je (kršćana) više od trinaest tisuća. To je prvi rasap kraljevstva hrvatskoga, i tu je čitavo plemstvo hrvatsko izginulo.*

Koje je razdoblje hrvatske povijesti opisano u povijesnome izvoru?

- A. Uskočki rat
- B. osmanska osvajanja
- C. mongolska osvajanja
- D. vrhunac protudvorskoga pokreta

(1 bod)

## 10. Pozorno pogledajte slikovni prilog.



Razvoj koje je gospodarske grane iz srednjega vijeka prikazan na slikovnome prilogu?

- A. trgovine
- B. ribarstva
- C. poljoprivrede
- D. građevinarstva

(1 bod)

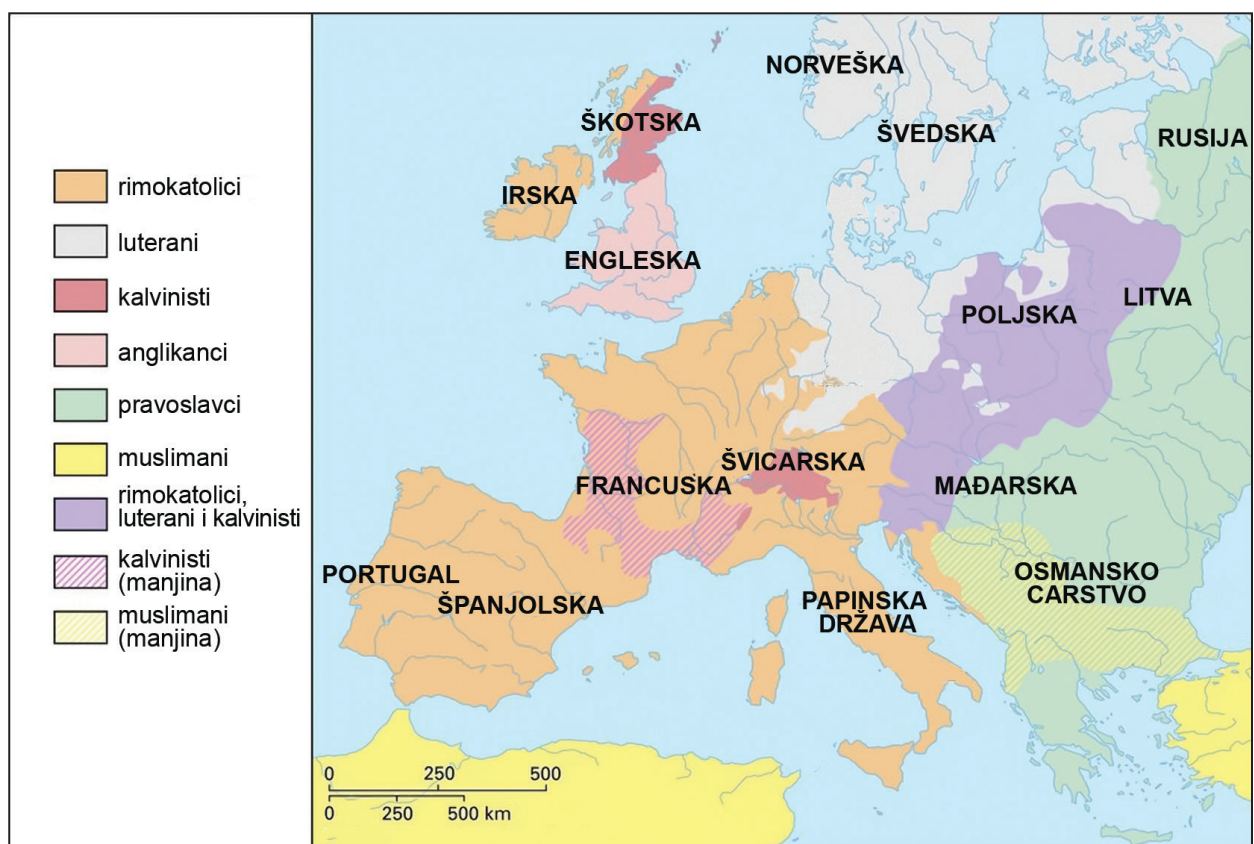


11. Tko od navedenih **nije bio** pristaša protestantizma u Hrvatskoj?

- A. Anton Dalmatin
- B. Juraj Habdelić
- C. Matija Vlačić Ilirik
- D. Stjepan Konzul Istranin

(1 bod)

12. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.



Koje je povijesno razdoblje prikazano na povijesnome zemljovidu?

- A. sredina 13. stoljeća
- B. sredina 14. stoljeća
- C. sredina 15. stoljeća
- D. sredina 16. stoljeća

(1 bod)

# Povijest

13. Što je od navedenoga bila posljedica prodaje Dalmacije iz 1409. godine?

- A. gubitak dijelova Dalmacije u korist Zrinskih
- B. učvršćenje vlasti ugarskoga kralja u Dalmaciji
- C. učvršćenje vlasti bosanskoga kralja u Dalmaciji
- D. gubitak dalmatinske obale u korist Mletačke Republike

(1 bod)

14. Koju su od navedenih društvenih promjena zastupali prosvjetitelji?

- A. ravnopravnost ljudi
- B. jačanje prvenstva Crkve
- C. uvođenje općega prava glasa
- D. učvršćenje staleškoga društva

(1 bod)

15. Pozorno pogledajte tablicu s podacima iz 1914. godine.

## Statistika nesreća u Zagrebu.

Prema podacima „Dobrovoljnog društva za spasavanje“ zbile su se u Zagrebu sa raznim vozilima i po mjesecima nesreće:

Mjesec	Automobilom	Električnim tramvajem	Kolima i konjima	Željeznicom
Siečanj	—	1	4	—
Veljača	—	—	1	1
Ožujak	—	3	—	2
Travanj	—	1	4	—

Mjesec	Automobilom	Električnim tramvajem	Kolima i konjima	Željeznicom
Svibanj	—	—	3	—
Lipanj	—	1	1	—
Ukupno	—	6	13	3

Dakle u šest mjeseci 22 nesreće, a niti jedna od tih nesreća nije prouzročena automobilom.

Koje je prijevozno sredstvo prema podacima iz tablice bilo najveći uzrok nesreća u Zagrebu?

- A. automobil
- B. električni tramvaj
- C. kola i konji
- D. željeznica

(1 bod)

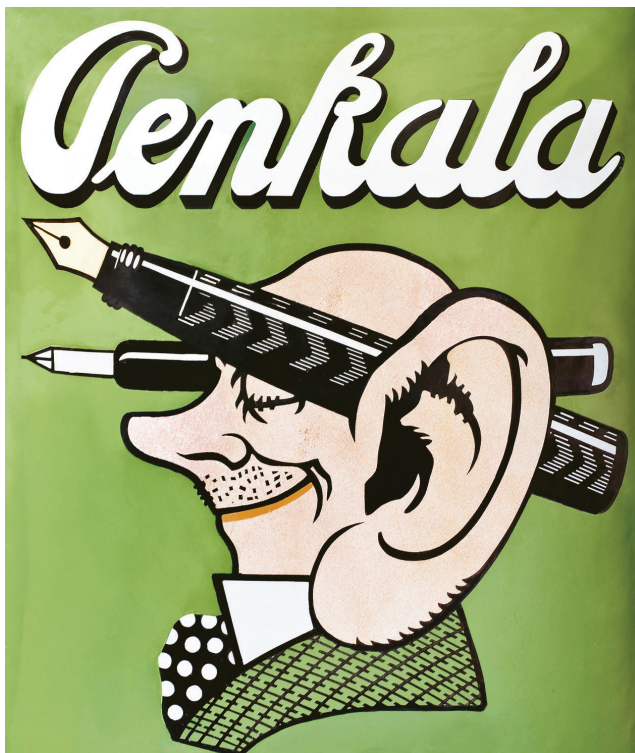


16. Što je od navedenoga neposredna posljedica prve i druge industrijske revolucije?

- A. porast industrijske proizvodnje
- B. zastoј industrijske proizvodnje
- C. propadanje gradova
- D. početak refeudalizacije

(1 bod)

17. Pozorno pogledajte slikovni prilog.



Koje je od navedenih dostignuća povezano s osobom na koju se odnosi slikovni prilog?

- A. konstrukcija prvoga torpeda
- B. konstrukcija prvoga telegrafa
- C. konstrukcija prvoga hrvatskog zrakoplova
- D. konstrukcija prvoga hrvatskog automobila

(1 bod)

# Povijest

---

18. Pozorno pročitajte povijesni izvor iz 19. stoljeća.

*(...) kada su trudne rade u tvornicama do časa porođaja – jer (...) ako (...) rano prestanu raditi, moraju se bojati da njihovo mjesto ne bude popunjeno, a one otpuštene (...). Događa se vrlo često da se žene koje su uvečer radile idućeg jutra porode, a nije suviše rijedak ni slučaj da se porode u samoj tvornici među mašinama (...). Ako žena može ne raditi 14 dana nakon porođaja, ona se tome raduje i smatra da je to vrlo dugo. Mnoge se vraćaju u tvornicu već poslije osam, pa i poslije tri do četiri dana, da odrade puno radno vrijeme (...). Strah da ne bude otpuštena (...) da ne ostane bez kruha, goni je, usprkos njenoj slabosti, usprkos bolovima, u tvornicu; (...).*

Što je prema povijesnome izvoru bio razlog da žene ostanu raditi u tvornicama?

- A. dobri uvjeti rada
- B. nedostatak radnika
- C. privilegije za zaposlene trudne žene
- D. strah od otkaza i gubitka izvora prihoda

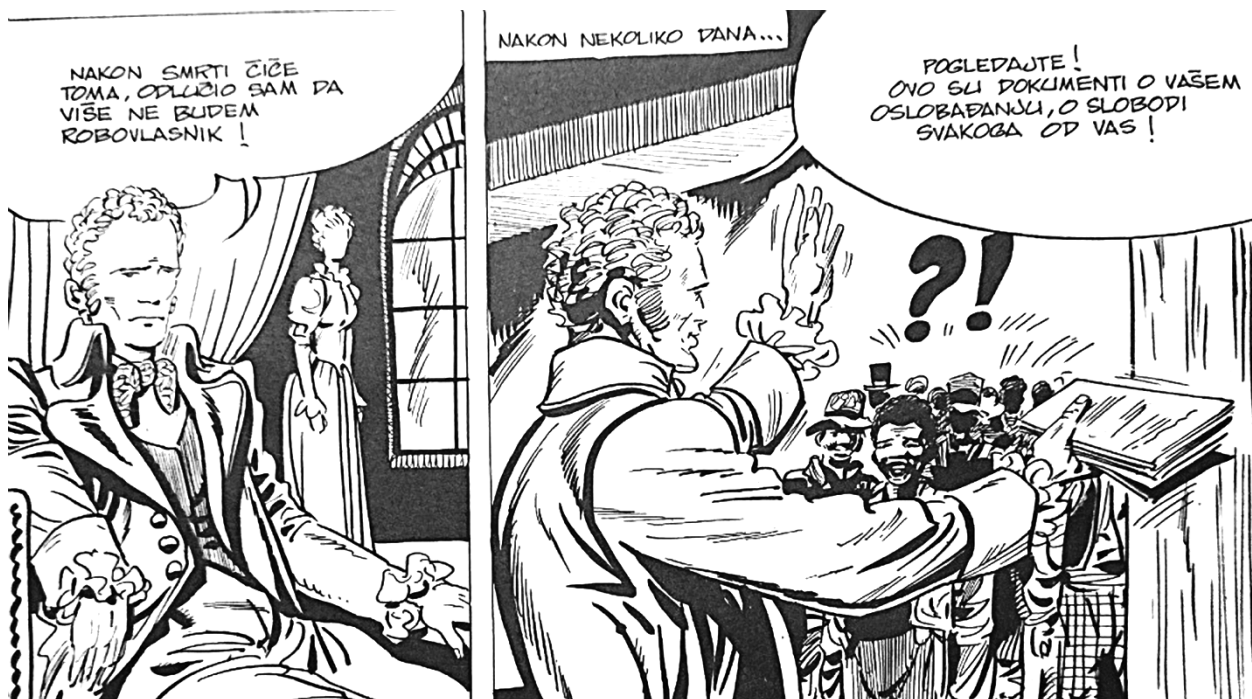
(1 bod)

19. Što je od navedenoga bila neposredna posljedica rada pojačanoga Carevinskog vijeća 1860. godine?

- A. donošenje Listopadske diplome
- B. revizija Austro-ugarske nagodbe
- C. donošenje Silvestarskoga patenta
- D. revizija Hrvatsko-ugarske nagodbe

(1 bod)

20. Pozorno pogledajte slikovni prilog.



iz: H. E. Beecher Stowe, *Čiča Tomina koliba*, *Klasici u stripu*

Koja je ideja iskazana slikovnim prilogom?

- A. izolacionizam
- B. abolicionizam
- C. antisemitizam
- D. neokolonijalizam

(1 bod)

21. Koji je događaj bio poticaj Eugenu Kvaterniku za podizanje ustanka 1871. godine?

- A. irski ustanak
- B. uspostava Pariške komune
- C. rat Otta von Bismarcka protiv Danske
- D. pohod Giuseppea Garibaldija na Napuljsko Kraljevstvo

(1 bod)

# Povijest

22. Pozorno pogledajte tablicu.

razdoblje	cijena Ford modela T
1908. godina	850 dolara
1925. godina	300 dolara

Što je od navedenoga najviše utjecalo na promjenu cijene automobila u razdoblju prikazanome u tablici?

- A. ukidanje prohibicije
- B. korištenje tekuće vrpce
- C. slom burze na Wall Streetu
- D. iskorištavanje robovskoga rada

(1 bod)

23. Pozorno pogledajte tablicu koja prikazuje kretanje cijene kruha u Njemačkoj između 1918. i 1923. godine.

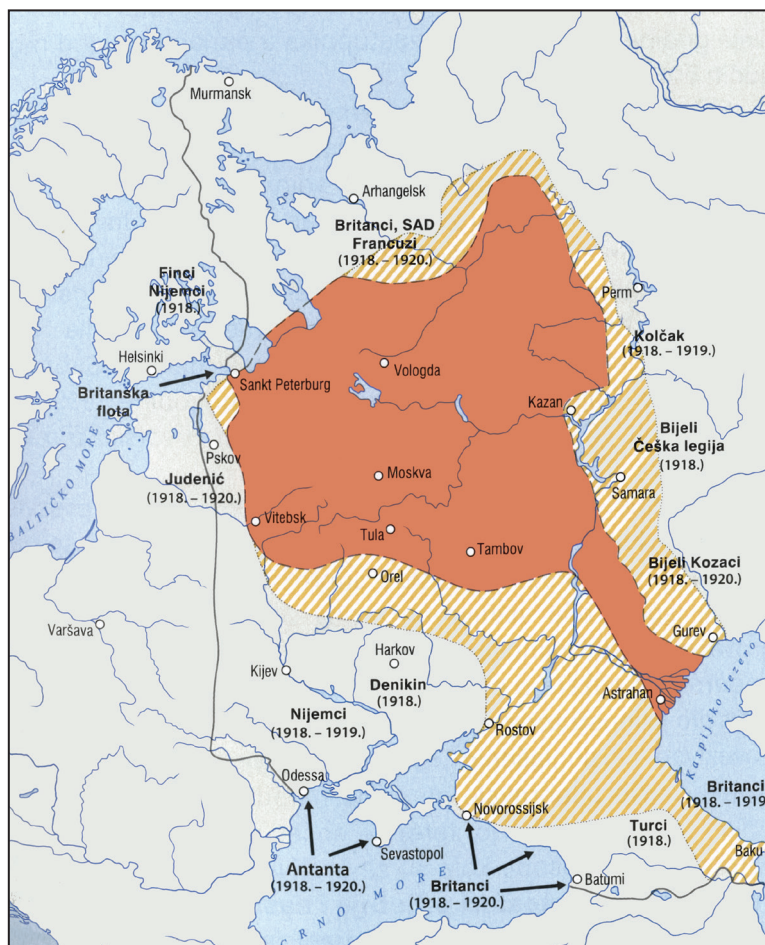
razdoblje	cijena kruha
studeni 1918. godine	1 marka
studeni 1922. godine	163 marke
listopad 1923. godine	1.500.000 maraka
studeni 1923. godine	200.000.000.000 maraka

Koji je ekonomski poremećaj prema prikazanoj tablici u 1923. godini doveo do nagle promjene cijene kruha?

- A. špekulacija
- B. devalvacija
- C. stabilizacija
- D. hiperinflacija

(1 bod)

24. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.



Koje je razdoblje ruske povijesti prikazano na povijesnome zemljovidu?

- A. Krimski rat
- B. Rusko-japanski rat
- C. građanski rat
- D. Drugi svjetski rat

(1 bod)

25. Koji je od navedenih logora osnovan neposredno nakon dolaska nacista na vlast u Njemačkoj?

- A. Bergen-Belsen
- B. Dachau
- C. Majdanek
- D. Mauthausen

(1 bod)

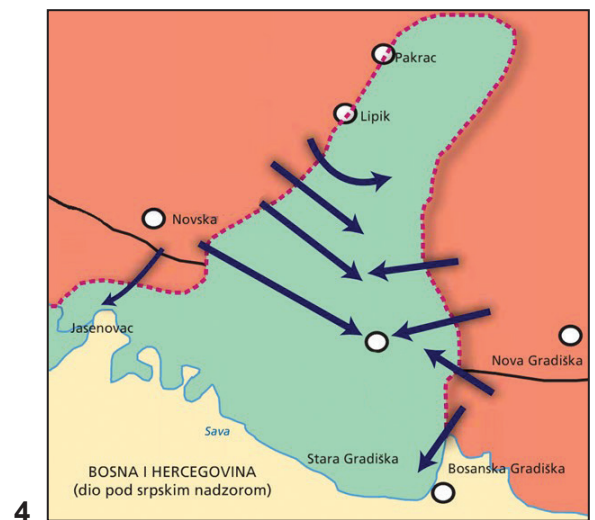


# Povijest

26. Pozorno pročitatte povijesni izvor i pogledajte povijesne zemljovide.

*Što se tiče ovih izdajnika koji su se našli unutar naše zemlje, u svakom narodu posebice, to je stvar prošlosti. Ruka pravde, ruka osvetnica našega naroda, dostigla ih je već ogromnu većinu, a samo manji dio uspio je pobjeći pod krilo pokrovitelja van naše zemlje. (...)*

Josip Broz Tito



Kojim je brojem označen povijesni zemljovid koji se odnosi na događaje opisane u povijesnome izvoru?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

27. Što je od navedenoga bilo glavno obilježje izbora 1938. godine u Kraljevini Jugoslaviji?

- A. izborna geometrija
- B. pravo glasa za žene
- C. međunarodni nadzor izbora
- D. pobjeda komunističke partije

(1 bod)

28. Pozorno pogledajte slikovni prilog iz 80-ih godina 20. stoljeća.



Koja je od navedenih karakteristika jugoslavenskoga društva predmet kritike u slikovnome prilogu?

- A. gospodarska kriza
- B. nedostatak višestranačja
- C. odlazak radnika u inozemstvo
- D. povlaštenost partijskih kadrova

(1 bod)

# Povijest

---

**29.** Pozorno pročitajte tekst.

*2. svibnja 1995. srpske protuzrakoplovne snage srušile su kod Stare Gradiške zrakoplov Rudolfa Perešina, pilota HRZ-a koji je 1991., u vrijeme najjačih napada JNA i srpskih snaga na Hrvatsku, zrakoplovom MIG-21 pobjegao s aerodroma u Bihaću u Klagenfurt u Austriji i stavio se na raspolaganje Hrvatskomu ratnom zrakoplovstvu, koje je bilo u osnivanju.*

U sklopu koje se vojno-redarstvene operacije odvio opisani događaj?

- A. Oluja
- B. Gusar
- C. Bljesak
- D. Ljeto '95.

(1 bod)

**30.** Koji je događaj označio prekid sa socrealizmom u umjetnosti socijalističke Jugoslavije?

- A. dodjela Nobelove nagrade Ivi Andriću
- B. osnutak Zagrebačke škole crtanoga filma
- C. osnutak grupe Zemlja i afirmacija naivne umjetnosti
- D. govor Miroslava Krleža na Trećemu kongresu književnika u Ljubljani

(1 bod)



## II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

**31.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz rimske povijesti?

- A. završetak rimskoga kraljevstva → ukidanje dužničkoga ropstva u rimskoj državi  
→ Spartakov ustanak → Katilinina urota
- B. ukidanje dužničkoga ropstva u rimskoj državi → završetak rimskoga kraljevstva  
→ Spartakov ustanak → Katilinina urota
- C. završetak rimskoga kraljevstva → Spartakov ustanak  
→ Katilinina urota → ukidanje dužničkoga ropstva u rimskoj državi
- D. završetak rimskoga kraljevstva → Katilinina urota  
→ Spartakov ustanak → ukidanje dužničkoga ropstva u rimskoj državi

(1 bod)

**32.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz atenske povijesti?

- A. Drakonovi zakoni → Solonove reforme → Temistoklova politika → završetak Periklova doba
- B. završetak Periklova doba → Drakonovi zakoni → Temistoklova politika → Solonove reforme
- C. Drakonovi zakoni → Temistoklova politika → završetak Periklova doba → Solonove reforme
- D. Solonove reforme → Temistoklova politika → završetak Periklova doba → Drakonovi zakoni

(1 bod)

**33.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz europske povijesti društvenih sukoba?

- A. ustanak žakerija → pobuna čompa  
→ ustanak Wata Tylera → seljački rat Thomasa Münzera
- B. ustanak žakerija → ustanak Wata Tylera  
→ pobuna čompa → seljački rat Thomasa Münzera
- C. pobuna čompa → ustanak žakerija  
→ ustanak Wata Tylera → seljački rat Thomasa Münzera
- D. seljački rat Thomasa Münzera → pobuna čompa  
→ ustanak Wata Tylera → ustanak žakerija

(1 bod)

# Povijest

---

**34.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani spisi hrvatskoga srednjovjekovlja prema vremenu nastanka?

- A. Zlatna bula Andrije II. → Vinodolski zakonik → Poljički statut → Dubrovački statut
- B. Vinodolski zakonik → Dubrovački statut → Zlatna bula Andrije II. → Poljički statut
- C. Zlatna bula Andrije II. → Dubrovački statut → Vinodolski zakonik → Poljički statut
- D. Dubrovački statut → Zlatna bula Andrije II. → Vinodolski zakonik → Poljički statut

(1 bod)

**35.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti SAD-a?

- A. prva komercijalna naftna bušotina → otvaranje Panamskoga kanala  
→ završetak Transkontinentalne željeznice → prvi pokusni let braće Wright
- B. prva komercijalna naftna bušotina → završetak Transkontinentalne željeznice  
→ prvi pokusni let braće Wright → otvaranje Panamskoga kanala
- C. otvaranje Panamskoga kanala → prvi pokusni let braće Wright  
→ završetak Transkontinentalne željeznice → prva komercijalna naftna bušotina
- D. prvi pokusni let braće Wright → prva komercijalna naftna bušotina  
→ završetak Transkontinentalne željeznice → otvaranje Panamskoga kanala

(1 bod)

**36.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti 19. stoljeća?

- A. objava *Disertacije* Janka Draškovića → pokretanje *Novina horvatzkih*  
→ osnivanje Matice ilirske → početak Bachova apsolutizma
- B. pokretanje *Novina horvatzkih* → objava *Disertacije* Janka Draškovića  
→ osnivanje Matice ilirske → početak Bachova apsolutizma
- C. osnivanje Matice ilirske → pokretanje *Novina horvatzkih*  
→ objava *Disertacije* Janka Draškovića → početak Bachova apsolutizma
- D. početak Bachova apsolutizma → pokretanje *Novina horvatzkih*  
→ osnivanje Matice ilirske → objava *Disertacije* Janka Draškovića

(1 bod)

37. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz svjetske povijesti 20. i 21. stoljeća?

- A. havarija u elektrani *Otok tri milje* → Projekt *Manhattan*  
→ havarija u elektrani Fukushima → eksplozija u Černobilu
- B. Projekt *Manhattan* → havarija u elektrani *Otok tri milje*  
→ eksplozija u Černobilu → havarija u elektrani Fukushima
- C. havarija u elektrani *Otok tri milje* → havarija u elektrani Fukushima  
→ Projekt *Manhattan* → eksplozija u Černobilu
- D. eksplozija u Černobilu → Projekt *Manhattan*  
→ havarija u elektrani Fukushima → havarija u elektrani *Otok tri milje*

(1 bod)

38. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti 20. stoljeća koji su se odvijali na današnjemu Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu?



- A. 1 → 2 → 3 → 4
- B. 4 → 2 → 3 → 1
- C. 4 → 1 → 2 → 3
- D. 2 → 1 → 3 → 4

(1 bod)

### III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

**39.** Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

*(...) kada se glas o dolasku Kserksove vojske prenio u Grčku, i kada se stalo govoriti kako, zbog maratonske bitke, idu ponajviše na Atenjane, ovi su uputili poslanike u Delfe da pitaju za savjet što da rade. Na njihova pitanja Pitija je odgovorila neka se utvrde drvenim zidinama. Budući da nitko nije shvaćao taj odgovor, Temistoklo ih je uvjerio kako je to Apolonov savjet da sebe i svoje sklone na brodove: to, naime, bog podrazumijeva pod drvenim zidom.*

**39.1.** Kako se naziva vrsta broda navedena u povijesnome izvoru?

- A. galija
- B. trijera
- C. karaka
- D. karavela

(1 bod)

**39.2.** Tko je protivnik Atenjana naveden u povijesnome izvoru?

- A. Egipat
- B. Perzija
- C. Rim
- D. Sparta

(1 bod)

**40.** Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

*Najveću su vlast kao zapovjednici imali dva Batona i Pinent. U svim se pak Panonijama poznavala ne samo rimska disciplina nego i jezik, a većina se također umjela služiti pismom i bilo im je blisko vježbanje u oružju (...) Potlačeni su bili rimski građani, pobijeni trgovci (...) Čak je strah od toga rata bio tolik da je potresao i plašio, onaj čvrsti iskustvom tolikih ratova oblikovani duh Cezara Augusta: čuo se u senatu glas njegova prvaka, desetoga dana, da ako se ne bude pazilo, može neprijatelj doći na pogled grada Rima.*

**40.1.** Koji je narod, prema povijesnome izvoru, *neprijatelj* Rima?

- A. Huni
- B. Iliri
- C. Kelti
- D. Slaveni

(1 bod)

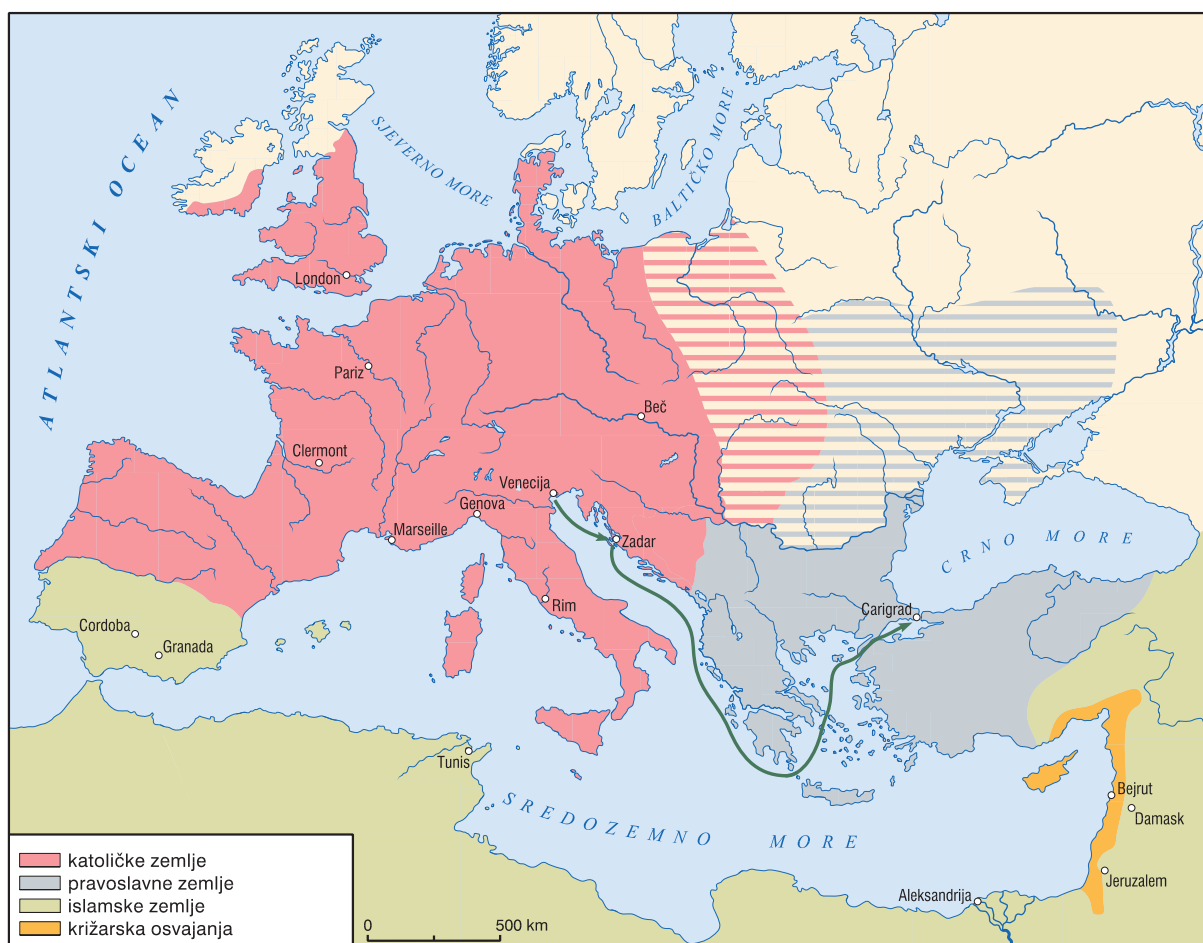
**40.2.** Što je od navedenoga neposredna posljedica događaja opisanoga u izvoru?

- A. završetak grčke kolonizacije
- B. širenje kršćanstva među Etruščanima
- C. početak rimske vladavine na prostoru Ilirika
- D. konačno učvršćenje rimske vlasti nad Ilirima

(1 bod)

# Povijest

41. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.



41.1. Koje je razdoblje europske povijesti prikazano na povijesnome zemljovidu?

- A. završetak 11. stoljeća
- B. početak 12. stoljeća
- C. početak 13. stoljeća
- D. završetak 14. stoljeća

(1 bod)

41.2. Koji je križarski rat prikazan strelicama na povijesnome zemljovidu?

- A. prvi
- B. drugi
- C. treći
- D. četvrti

(1 bod)

**42.** Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

*Godine utjelovljenja gospodina našeg Isusa Krista tisuću šezdeset i šeste (...) dok je kralj (...) vladao u Hrvatskoj (...) Ja Cicha, kći Dujma i Vekenega, unuka priora Madija, a žena Andrije, sina Papova, pošto sam se nakon ubojstva muža našla u udovištvu, s dvjema kćerima, to jest Domnanom i Vekenegom, počela sam razmišljati kako da ne izgubim baštinu ovog prolaznog života i ne lišim se buduće vječnosti. I tako mi se korisnom učinila odluka da sa starijom kćeri, to jest Domnanom, posvetim život Bogu (...), a mlađu Vekenegu da postavim u bračni jaram (...).*

**42.1.** Tko je bio hrvatski vladar u vrijeme nastanka povijesnoga izvora?

- A. Petar Krešimir IV.
- B. Stjepan II.
- C. Stjepan Držislav
- D. Tomislav

(1 bod)

**42.2.** Što je Cicha, prema povijesnome izvoru, napravila za spas svoje duše?

- A. Postala je redovnica.
- B. Krenula je na hodočašće.
- C. Stupila je u „bračni jaram”.
- D. Sakupila je vojsku za križarski rat.

(1 bod)



# Povijest

43. Pozorno pogledajte slikovni prilog iz 1919. godine i odgovorite na postavljena pitanja.



Lazar Markovič Lisickij (El Lissitzky), *Razbij bijele crvenim klinom*

43.1. Na koji se događaj iz ruske povijesti odnosi slikovni prilog?

- A. na Rusko-japanski rat
- B. na Prvi svjetski rat
- C. na Oktobarsku revoluciju
- D. na građanski rat

(1 bod)

43.2. Koga predstavlja *crveni klin* u slikovnome prilogu?

- A. boljševike
- B. vojsku Antante
- C. pristaše politike Informbiroa
- D. članove carske obitelji Romanov

(1 bod)



**44.** Pozorno pročitatite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

*(...) Sila svieta sgernula se na kolodvoru, a još više na južnom šetalištu, odakle je onamo toli krasan vidik, i ti svi niekom napetosti očekuju prvi željeznički vlak (train), kojim se otvara naša željno izgledana željeznica. Bez svake ine svečanosti došao je i odmah će u Sisak. Ako za ništa drugo, mi se ovoj željezničkoj prugi zato radujemo, što ćemo biti u berznoj svezi s inim glavnim miestima.*

**44.1.** Na koji se grad odnosi opisani događaj?

- A. na Karlovac
- B. na Rijeku
- C. na Varaždin
- D. na Zagreb

(1 bod)

**44.2.** Na koju se godinu odnosi opisani događaj?

- A. na 1852. godinu
- B. na 1862. godinu
- C. na 1865. godinu
- D. na 1875. godinu

(1 bod)

# Povijest

45. Pozorno pročitajte povijesni izvor i promotrite slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

*Akadska mladeži njemačke nacije, spaljuj danas u ponoćnom času na svim sveučilištima Reicha – spaljuj ono čemu se i dosad zasigurno nisi divila, ali što je tebe, kao i sve nas, moglo zavesti i ugroziti. (...)*



**45.1.** Koje su godine 20. stoljeća opisane u povijesnome izvoru?

- A. dvadesete godine
- B. tridesete godine
- C. pedesete godine
- D. šezdesete godine

(1 bod)

**45.2.** Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje neposrednu posljedicu poziva iz povijesnoga izvora?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

# Povijest

46. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.



46.1. Uz koju je ekonomsku politiku povezan nastanak prikazanoga slikovnog priloga?

- A. uz kolektivizaciju
- B. uz samoupravljanje
- C. uz omladinske radne akcije
- D. uz nacionalizaciju u prometu

(1 bod)

46.2. Koji je od navedenih pothvata realiziran društvenim djelovanjem poput prikazanoga na slikovnome prilogu?

- A. Krčki most
- B. tunel Učka
- C. autocesta Zagreb – Split
- D. pruga Šamac – Sarajevo

(1 bod)



## IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

47. Pažljivo pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.



Slikovni prilog iz 1948. godine, autor je Daniel R. Fitzpatrick, američki karikaturist.  
Naziv slikovnog priloga: *Kako zatvoriti rupu?*

# Povijest

**47.1.** Objasnite društveno-povijesne okolnosti nastanka slikovnog priloga koristeći se sljedećim pojmovima:

- pitanje Njemačke na konferencijama u Jalti i Potsdamu
- razlike između Zapadnoga i Istočnoga bloka
- Trumanova doktrina
- nastanak NATO-a i Varšavskoga ugovora
- blokada Berlina i zračni most
- stvaranje dviju njemačkih država.

[illegible]

(6 bodova)

- 47.2.** Navedite komu je slikovni prilog u vrijeme nastanka bio prvenstveno namijenjen. Objasnite svrhu i poruku prikazanoga slikovnog priloga.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

(3 boda)

- 47.3.** Navedite tri primjera/elementa iz slikovnog priloga koji upućuju na njegovu svrhu.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

(3 boda)

Prazna stranica